

CZ.1.07/1.5.00/34.0641
VY_32_INOVACE_SZ.1.08

Ročník: **ZD – 1**

Tematická oblast: **Stroje a zařízení**

Tematický okruh: **Elektrická zařízení**

Téma: **4 / 3 Stroje pro stejnosměrný a střídavý proud**

Zpracoval: **Robert Sventek**

Datum vytvoření: **16.8.2012**

Anotace: Zpracovaný materiál slouží k podání výkladu o strojích pro stejnosměrný a střídavý proud. Žákům je postupně dle jejich možností vnímání a specifickým podmínkám výuky předložen studijní materiál ulehčující pochopení probírané tematiky.

Použité zdroje: Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005, ISBN: 80-7320-079-1

1) Stroje na stejnosměrný proud

U těchto motorů lze měnit otáčky – používají se jako pohon u těžkých strojů, elektrických lokomotiv, trolejbusů atd. Jako dynamo se používají pro dobíjení akumulátorů pro naftové a benzínové motory, pro startování motorů. Ve stavebnictví se používají i pro aku vrtačky, rozbrušovačky, pily, atd.

http://www.dk-model.cz/web/components/com_virtuemart/shop_image/product/150%20sk.JPG

http://zilina-gallery.sk/galleries/Doprava/MHD/Trolejbusy_DPMZ/Skoda_15Tr/x206_3_3779.jpg

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005*

<http://data.vsedomu.cz/dilna/0001/460/aku-vrtacka-black-amp-decker-epc14cabk.jpg>

<http://btechnik.cz/UserFiles/Productsgallery/bosch-bruska-1.jpg>

<http://www.jvs-zahrada.cz/foto/stihl/rozbrusovaci-stroj-ts-420.jpg>

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství
PARTA, 2005*

2) Stroje na střídavý proud

Používají se u většiny stavebních strojů.

1) jednofázové - 230 V (osvětlení, ruční elektrické nářadí, čerpadla, rozbrušovačky, kladiva)

http://www.garten.cz/images_data/5009-vrtaci-kladivo-3.jpg

http://www.nazahradu.snadno.eu/eshop/foto/479/479604_o_0.jpg

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství
PARTA, 2005*

2) třífázové - 400 V (motory pro jeřáby, výtahy, soustruhy, pily, ohýbačky ocele)

<http://www.volny.cz/veletrzni/budova/vytah/motor.jpg>

http://www.cnc1.eu/files/images/stories/aukro/SS300/sustruh_SS300_05.jpg

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství
PARTA, 2005*

http://www.jamipraha.cz/images/pedax/ohybacka_perfekt_60cc.jpg

3) Písemná část do sešitu

T 4 / 3 Stroje pro stejnosměrný a střídavý proud

1) Stroje na stejnosměrný proud

U těchto motorů lze měnit otáčky – používají se jako pohon u těžkých strojů, elektrických lokomotiv, trolejbusů atd. Jako dynamo se používají pro dobíjení akumulátorů pro naftové a benzínové motory, pro startování motorů. Ve stavebnictví se používají i pro aku vrtačky, rozbrušovačky, pily, atd.

2) Stroje na střídavý proud

Používají se u většiny stavebních strojů.

- 1) jednofázové - 230 V (osvětlení, ruční elektrické nářadí, čerpadla, rozbrušovačky, kladiva)
- 2) třífázové - 400 V (motory pro jeřáby, výtahy, soustruhy, pily, ohýbačky ocele)